

Islamin ja muiden uskontojen kohtaaminen

Uskonnon didaktiikan yliopistonlehtori
Jyri Komulainen

Islam

- <http://www.youtube.com/watch?v=WCe4bOIBE1k>
- <http://www.islamopas.com/>

Islam haasteena

- Muslimien määrä erityisen suuri 'toisten' uskontojen edustajissa
- Islam kokonaisvaltaisena elämäntapana
 - haastaa sekulaarin yhteiskunnan erottelun 'uskonnollisen' ja 'ei-uskonnollisen' välillä
- Islamiin liittyvät virheelliset mielikuvat ja representaatiot
 - ”väkivaltainen” uskonto (vrt. islamin eireeninen puoli, islamin historian suvaitsevaiset luvut)

Islamin haasteet

- Miten elää muslimina ei-islamilaيسissa yhteiskunnassa? (esim. rukousajat, ramadanin vietto, erilainen moraalikoodi suhteessa kehoon)
- Mihin suuntaan eurooppalainen islam kulkee? ”Maltillinen euroislam” vai ”fundamentalistinen vastareaktio” (esim. saudilaisen wahhabismin vaikutus)?
- Miten eritaustaiset muslimit elävät keskenään yhdessä? Sunnalaisuuden ja shiialaisuuden ero?

Islamin lyhyt kertaus

- Muslimeja maailmassa n. 1,4 miljardia
- Euroopan Unionin alueella kymmeniä miljoonia muslimeja?
- Suomessa n. 40 000?

Sunnat ja shiiat

- Ero palautuu kysymykseen Muhammadin seuraajasta islamilaisen yhteisön (umma) johtajana
- Sunni-muslimeja n. 85-90%?
- Shiioja n. 10-15%?
- http://www.islam101.com/dawah/muslim_world_map.html

Islamin viisi pilaria

- Uskontunnustus (*shaháda*)
- Rukous (*salát*)
- Paasto (*saum*) Ramadan-kuussa
- Almuvero (*zakát*)
- Pyhiinvaellus (*hajj*)

Islam elämänmuotona

- Rituaalisen puhtauden vaatimus:
 - ruokavalio (mm. halal-teurastus, sianlihan kieltö vahva tabu, vrt. esim. alkoholi, jota käytetään)
 - peseytymiset ennen rukousta ym.
- Vahvat käsityksen naisen ja miehen rooleista
- Uskonnon periaatteellinen tasa-arvoisuus
- Ympärileikkaus (pojat 5-13 vuotiaana, huom! tyttöjen ympärileikkaus heimotapa, ei kuulu islamiin)

Teologisia piirteitä islamissa

- Muhammadin (n. 570-632) saamat ilmestykset rakentuvat juutalais-kristilliselle jatkumolle: Koraanissa monia tuttuja nimiä (Ibrahimista ja Musasta Jeesukseen)
- Muhammadin keskeinen asema, varsinkin kansan parissa (mainitaan uskontunnustuksessa)
- Verrattaessa islamin ja kristinuskon sisäistä rakennetta: Koraani <> Jeesus Kristus (eikä Raamattu)

Islamin kohtaaminen

- Islamin monimuotoisuus:
 - opilliset ja eettiset eroavaisuudet eri koulukunnissa, suuntauksissa
 - 'virallinen' islam ja kansan islam?
 - kulttuuritaustojen vaikutus (oma kokemus: Ajmer)
 - yksilötason erot:
 - miten intensiivisesti harjoittaa islamia?
 - maahanmuuttajat: missä tilanteessa sopeutuminen uuteen ympäristöön? → vaikuttaa varmasti suhtautumiseen

Mitä muslimi ajattelee kristityistä?

- Kolonialismin ja länsimaisen imperialismin vaikutus (myös Irakin sota)
- Muslimi voi Koraanin pohjalta - ainakin periaatteessa - muodostaa näkemyksen juutalaisista ja kristityistä (ns. kirjan kansoja), vrt. kristittyjen asema
- Jeesuksen lupaama ”puolustaja” (Joh. 14:26) = Muhammad
- Omat kokemukseni:
 - Muslimit hyvin ystävällisiä (vieraanvaraisuuden hyve)
 - islam tarjoaa kannattajalleen normatiivisen näkökulman, joka eroaa siitä, mitä itse kristittynä ajattelen

Miten kristityt suhtautuvat muslimeihin?

- Erilaisia näkemyksiä:
 - esim. keskiajalla viholliskuvia (kieltäneet Kristuksen)
 - nyttemmin myönteisempiä näkemyksiä, jotkut yksittäiset teologit jopa, että Muhammad aito profeetta
- Kristityn asenne toisinuskoviin:
 - avoimuus, vuoropuhelu, todistus (vastaavasti muslimi haluaa todistaa omasta uskostaan)

Eri uskonnot samassa yhteiskunnassa

1. Ymmärrystä, ystävyyttä vaikka jäisikin periaatteellinen erimielisyys
2. Rauhanomainen rinnakkainelo samassa yhteiskunnassa
3. Yhdessä kasvamisen sekä toiseen tutustumisen merkitys (varhaiskasvatus, alakoulu!)